

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Tel. (022) 63-53-38; Fax: (022) 63-
53-55

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА
КИШИНЭУ**

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор 4,
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Тел. (022) 63-53-38; Факс: (022)
63-53-55

No 4-35/2-2111 din 06.10.17

La № _____ din _____

**Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28, MD-2004**

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Vă expediem sesizarea privind verificarea constituționalității art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în partea ce vizează sintagma: „dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător” în sensul corespunderii art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova.

Anexă:

- Actul de sesizare, pe 15 file;
- Copia cererii privind sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova în vederea verificării constituționalității art. art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în sensul corespunderii art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova, pe 5 file;
- Copia hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 06 iunie 2017, pe 3 file;
- Copia recursului declarat de șeful adjunct Direcție, Bozianu Sergiu, Centru Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova a supra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 06 iunie 2017, pe 5 file;
- Copia încheierii Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2017 privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe 5 file;

Cu înalte considerațiuni,
Judecătorii Curții de Apel Chișinău

Iovu Gheorghe

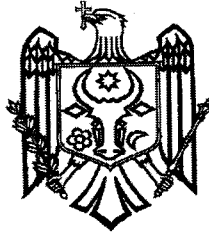
Morozan Ghenadie

Gafton Alexandru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. <i>1309</i>
<i>10 octombrie 20 17</i>

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Tel. (022) 63-53-38; Fax: (022) 63-
53-55

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА
КИШИНЭУ**

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор 4,
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Тел. (022) 63-53-38; Факс: (022)
63-53-55

№ _____ din _____ La № _____ din _____

SESIZARE

Prezentată în conformitate cu prevederile art.135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituția Republicii Moldova

I. AUTORUL SESIZĂRII:

Curtea de Apel Chișinău, judecătorii Iovu Gheorghe, Morozaan Ghenadie și Gafton Alexandru.

Adresa pentru corespondență: mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4, e-mail: cac@justice.md, tel. (022) 63-53-38, fax: (022) 63-53-55.

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare conform dispozițiilor articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin. (1) lit. b), 62 lit. e) din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate și supunerea controlului constituționalității asupra prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, care stipulează:

(1) După examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una dintre următoarele decizii:

2) admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și adoptă una dintre următoarele soluții:

c) dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

**III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATĂ DE CĂTRE INSTANȚA DE
RECURS**

1. Potrivit procesului verbal nr.02-11/244/16-014 din 09.03.2017, Pîrțac Liubomir, administrator CCL-149, nu marchează documentele (avizele: nr.161/12, 140/12, 146

CO/11 și 146 CO/12 ce vizează corespunzător locatarii Natalia Vasilieva, Larisa Ceban, Vitalie Catrinescu și Oleg Cojocari) ce consemnează date cu caracter personal contrar prevederilor art. 23 alin. (8) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal și pct. 54 din Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010, în perioada decembrie 2016 - ianuarie 2017, prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 74¹ alin.(1) Cod contravențional al Republicii Moldova.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 06.06.2017 a fost încetat procesul contravențional în privința lui Pîrțac Liubomir, administrator CCL 149, privind comiterea contravenției prevăzute de art.74¹ alin.(1) Cod contravențional al Republicii Moldova, din motivul lipsei faptei și nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție.

3. Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 06.06.2017 a fost contestată de agentul constatatator Bozianu Sergiu solicitând admiterea recursului, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță în vederea examinării probelor suplimentare și, inclusiv, citarea tuturor părților în proces (în special a victimelor contravenționale).

4. Agentul constatatator Bozianu Sergiu a înaintat în ședința de judecată sesizarea în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în partea ce vizează sintagma „dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător”.

Prezentul demers are ca obiect de examinare și verificarea constituționalității prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6) în sensul corespunderii prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în partea ce vizează sintagma „dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33- 35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător” cu prevederile art. 20 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

5. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02.10.2017 a fost admisă cererea înaintată de agentul constatatator Bozianu Sergiu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional în partea ce vizează sintagma „dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33-35 din Codul de procedură penală aplicate

corespunzător”, cu expedierea demersului în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova.

A fost suspendată examinarea recursului declarat de agentul constatator Bozianu Sergiu împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 06.06.2017 în privința lui Pîrțac Liubomir în baza art. 74¹ alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIGINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. Odată cu intrarea în vigoare a mai multor modificări aduse prin Legea nr. 208 din 17 noiembrie 2017, alin. (1) pct. 2) al art. 473 Cod contravențional al Republicii Moldova a fost expus într-o nouă redacție, după cum urmează: 2) admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și adoptă una dintre următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art. 441; rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului; dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

2. Respectiv, în toate cazurile enunțate, contravenientul poate scăpa definitiv de sancțiune (prin achitarea acestuia sau încetarea pe temeiurile statuate la art. 441 din Codul contravențional al Republicii Moldova) sau parțial prin emiterea unei decizii mai favorabile acestuia.

3. În cazul în care prima instanță a încetat procesul contravențional sau a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator poate înainta recurs, iar Curtea de Apel: pct.c) dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

4. Unicul temei pentru remiterea la rejudecare a dosarului ar fi identificarea de noi probe care urmează a fi examinate de către instanța de fond - circumstanțe ce nu pot fi realizate de către agentul constatator, or, acțiunile procesuale de care dispune agentul constatator și care sânt prevăzute la art. 440 din Codul contravențional al Republicii Moldova, pot fi realizate doar până la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție. Mai mult, colectarea de noi probe în situația în care cauza contravențională este pusă pe rolul instanței de judecată, este inadmisibilă atât din punct de vedere a prevederilor Codului contravențional cât și practicii CtEDO care interzice efectuarea controlului/investigării continue a faptelor culpabile în afara unei proceduri legitime.

5. Astfel, constată că prevederile legale care au fost reclamate Curții ca fiind neconstituționale, creează un precedent periculos în care, în anumite situații, indiferent de volumul, relevanța și obiectivitatea probelor prezentate în formarea învinuirii, instanța poate să dea o apreciere greșită atât faptei culpabile cât și totalității probelor administrate, încetând cauza contravențională pe motivul lipsei faptei sau nulității procesului contravențional - act care ar fi practic definitiv și irevocabil, or condițiile de anulare a acestuia sânt de nerealizat fiind disproporționate principiului contradictorialității și al egalității armelor. În context, situația reclamată denotă că în cazul agenților constatatori cu competențe incomplete în partea ce vizează examinarea și soluționarea (aplicarea sancțiunii contravenționale) cauzei contravenționale, hotărârea instanței privind încetarea procesului contravențional nu este aparent susceptibilă de atac.

6. Modificările operate la norma sesizată, favorizează direct contravenientul și defavorizează orice acțiune ce ar putea fi întreprinsă de către agentul constator în vederea tragerii la răspundere contravențională a persoanelor ce se fac vinovate de comiterea unor fapte culpabile.

7. Temeiurile de declarare a recursului care sânt statuate la art. 466 Cod contravențional al Republicii Moldova, în special: nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei, ședința de judecată nu a fost publică sau faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, nu se regăsesc în clauzele legale statuate la art. 473 din Codul contravențional al Republicii Moldova, care ar permite instanței ierarhice să examineze cauza și să pronunțe o altă decizie sau să remită dosarul contravențional la rejudecare. În acest context, remarcă că norma legală în varianta actuală intră în colizie directă cu prevederile Constituției Republicii Moldova, potrivit cărora:

Articolul 20, Accesul liber la justiție (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 54, Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și Libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

**Prevederi relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016
pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția
Republicii Moldova**

În baza hotărârii menționate supra, Curtea Constituțională a hotărât:

1. În sensul art.135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituția Republicii Moldova:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție.

Prevederi relevante din Codul jurisdicției Constituționale

Articolul 38. Subiecții cu drept de sesizare

(1) Curtea Constituțională exercită jurisdicția constituțională la sesizarea făcută de:

a) Președintele Republicii Moldova;

b) Guvern;

c) ministrul justiției;

d) Curtea Supremă de Justiție;

f) Procurorul General;

g) deputatul în Parlament;

h) fracțiunea parlamentară;

i) Avocatul Poporului;

i¹) Avocatul Poporului pentru drepturile copilului;

j) Adunarea Populară a Găgăuziei (Gagauz-Yeri) - în cazurile supunerii controlului constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a

tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ce îngădesc împuternicirile Găgăuziei.

(2) Subiecții prevăzuți la alin.(1) pot face sesizări în probleme ce țin de competența lor, cu excepția sesizării:

a) privind revizuirea Constituției, care poate fi făcută de subiecții indicați în Constituție art.141;

b) privind constatarea circumstanțelor ce justifică dizolvarea Parlamentului, care poate fi făcută de Președintele Republicii Moldova;

c) privind constatarea circumstanțelor ce justifică suspendarea din funcție a Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova, care poate fi făcută în temeiul unei hotărâri a Parlamentului, semnate de Președintele Parlamentului;

d) ce are ca obiect constituționalitatea unui partid, care poate fi făcută de Președintele Republicii Moldova, de Președintele Parlamentului, de Guvern, de ministrul justiției sau de Procurorul General. Președintele Parlamentului poate face sesizări numai în temeiul unei hotărâri a Parlamentului, Procurorul General – în temeiul unei hotărâri a colegiului Procuraturii Generale, ministrul justiției – în temeiul unei hotărâri a colegiului Ministerului Justiției.

Articolul 39. Forma și conținutul sesizării

(1) Sesizarea se prezintă în scris în limba moldovenească.

(2) Sesizarea trebuie să fie motivată și să cuprindă:

- a) denumirea Curții Constituționale ca instanță sesizată;
- b) denumirea și adresa subiectului sesizării;
- c) obiectul sesizării;
- d) împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele;
- e) cerințele sesizării;
- f) alte date referitoare la obiectul sesizării;
- g) nomenclatorul documentelor anexate;
- h) semnătura subiectului, codul și ștampila lui.

Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 66 Atribuțiile de bază

Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării.

Articolul 114 Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Articolul 115 Instanțele judecătorești

(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

(...)

(4) Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sânt stabilite prin lege organică.

Articolul 116 Statutul judecătorilor

Judecătorii instanțelor judecătorești sânt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

Articolul 134 Statutul

(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolului 135 Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 140 Hotărârile Curții Constituționale

(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate.

Prevederile relevante ale Legii nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (M.O., 1995, nr. 8, art. 86)

Articolul 4 Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică.

Prevederile relevante ale Codului jurisdicției constituționale nr. 502- XIII din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr. 53-54, art. 597)

Articolul 2 Autoritatea de jurisdicție constituțională

(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolul 4 Competența în materie a Curții Constituționale

(1) în exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova - 27 august 1994.

(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept.

Articolul 7 Prezumția constituționalității actelor normative

Orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte se consideră constituțional până când neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul jurisdicției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod.

Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 februarie 1998:

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]

Articolul 13 Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Prevederi relevante ale Declarației Universale a drepturilor omului, ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr.217-XII din 28.07.90:

Articolul 7

Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova

În baza hotărârii menționate supra, Curtea Constituțională a hotărât:

În sensul art.135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție.

Pornind de la natura subsidiară a mecanismelor CEDO, statele membre au obligația de a extinde mecanismele de protecție a drepturilor omului la nivel național, în conformitate cu angajamentele ce derivă din procesul de eficientizare a CEDO, asumate în cadrul Conferințelor de la Interlaken (18-19 februarie 2010), Izmir (26-27 aprilie 2011) și Brighton (19-20 aprilie 2012).

Curtea menționează că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Fără un acces efectiv la o instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.

Astfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, care presupune ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act constituind o atingere adusă drepturilor sale.

Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace.

Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională.

Prin urmare, în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.

Astfel, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitate sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. 1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

Curtea reține că, potrivit art. 115 din Constituție, justiția se desfășoară prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii. La fel, în virtutea art. 116 din Legea Supremă, judecătorii din cadrul instanțelor de toate nivelele sunt independenți și se supun numai legii.

Independența judecătorilor este unul dintre principiile fundamentale de organizare și realizare a justiției. În aplicarea legii, independența judecătorilor exclude noțiunea de ierarhie, subordonare. Având rolul de a soluționa litigiile în mod obiectiv, conform legii, și fiind o putere prin ei înșiși, judecătorii nu pot primi ordine, instrucțiuni sau sugestii de nici un fel cu privire la activitatea lor judiciară, nici din interiorul, nici din afara sistemului judiciar. Principiile internaționale statuează în mod explicit că judecătorii trebuie să ia decizii în deplină libertate și să acționeze fără restricție și fără a fi obiectul unor influențe, incitări, presiuni, amenințări sau intervenții nelegale, directe sau indirecte, indiferent din partea cărei persoane vin și sub ce motiv. Judecătorul, în calitate de deținător al autorității judecătorești, trebuie să-și poată exercita funcția sa în deplină independență în raport cu toate constrângerile/forțele de natură socială, economică și politică și chiar în raport cu alți judecători și în raport cu administrația judecătorească.

Prin urmare, Curtea reține că judecătorii trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor. Independența judecătorului implică cerința soluționării litigiilor fără nici o ingerință, inclusiv din partea instanței ierarhic superioare”.

Astfel, Curtea menționează că, în timp ce dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate aparține judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești de toate nivelele, precum și având în vedere caracterul formal al rolului Curții Supreme de Justiție și lipsa competenței acesteia de a se pronunța asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate de instanțele judecătorești ierarhic inferioare, prevederile literelor a) și g) de la alin. (1) al articolului 135 din Constituție nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului altor instanțe ordinare de a sesiza instanța de jurisdicție constituțională.

În același timp, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

**Prevederi relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova
adoptata prin Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008 (în vigoare 31.05.2009)**

Articolul 466 Temeiurile pentru recurs

Hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeuri:

- a) nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei;
- b) ședința de judecată nu a fost publică;
- c) cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, s-a aflat în imposibilitatea de a se prezenta sau de a înștiința instanța despre imposibilitate;
- d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare;
- e) nu au fost întrunite elementele constitutive ale contravenției sau instanța a pronunțat o hotărâre de sancționare pentru o altă faptă decât cea imputată contravenientului, cu excepția cazurilor de reîncadrare juridică a acțiunilor lui în temeiul unei legi mai blânde;
- f) contravenientul a fost sancționat pentru o faptă neprevăzută de prezentul cod;
- g) s-au aplicat sancțiuni în alte limite decât cele prevăzute de lege sau nu corespund faptei săvârșite sau persoanei contravenientului;
- h) contravenientul a fost supus anterior răspunderii contravenționale pentru această faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii contravenționale, sau aplicarea sancțiunii a fost înlăturată de o nouă lege ori anulată de un act de amnistie, sau a intervenit decesul contravenientului ori împăcarea părților în cazul prevăzut de lege;
- i) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;
- j) a intervenit o lege mai favorabilă contravenientului;
- k) Curtea Constituțională a declarat neconstituțională prevederea legii aplicate;
- l) instanța de judecată internațională, prin hotărâre în o altă cauză, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în cauza respectivă.

Articolul 473 Decizia instanței de recurs

(1) După examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una dintre următoarele decizii:

- 1) respinge recursul și menține hotărârea atacată dacă recursul:
 - a) este tardiv;
 - b) este inadmisibil;
 - c) este nefondat;
- 2) admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și adoptă una dintre următoarele soluții:
 - a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art.441;
 - b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului;
 - c) dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Colegiul Penal consideră că sunt întrunite condițiile, menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova:

obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit. a) din Constituție - instanța de judecată sesizează Curtea Constituțională pentru a se expune referitor la verificarea constituționalității art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în sensul corespunderii art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova.

excepția este ridicată de către instanța de judecată, or agentul constator Bozianu Sergiu, în ședința instanței de recurs, a depus cererea privind neconstituționalitatea art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în sensul corespunderii art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova.

prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, or obiect de ridicare a excepției de neconstituționalitate constituie art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în sensul corespunderii art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova, nefiind de acord cu încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 06.06.2017 acesta a fost contestată de agentul constator Bozianu Sergiu solicitând admiterea recursului, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță în vederea examinării probelor suplimentare și, inclusiv, citarea tuturor părților în proces (în special a victimelor contravenționale).

nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, judecătorei nu au depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În contextul celor expuse și în temeiul normelor solicitate ținând cont că circumstanțele de fapt și de drept expuse ce ridică probleme de drept, se solicită respectuos înaltei Curți de Jurisdicție Constituțională:

Declararea neconstituționalității prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional, în partea ce vizează sintagma „dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33- 35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător”.

VI. DATE SUPPLEMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Colegiul Penal a suspendat examinarea recursului declarat de agentul constator Bozianu Sergiu împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 06.06.2017 în privința lui Pîrțac Liubomir în baza art. 74¹ alin. (1) Cod contravențional, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Respectiv, Colegiul Penal s-a limitat doar la verificarea întrunirii următoarelor condiții cum ar fi, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135

alin.(1) lit. a) din Constituție și anume dacă excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate, or prin Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, instanțele au fost împuternicite doar la acțiunile procesuale indicate mai sus, or această plenitudine legală va asigura echilibrul procesual între persoane cu interese contrare, fiind menită să garanteze egalitatea de arme a acestora, prin determinarea cadrului legal de exercitare a drepturilor lor legitime.

În consecință, judecătorii solicită Curții Constituționale, să verifice constituționalitatea art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în sensul corespunderii art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova.

VII. ACTELE ANEXATE

- Actul de sesizare, pe 15 file;
- Copia cererii privind sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova în vederea verificării constituționalității art. art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional al Republicii Moldova, în sensul corespunderii art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova, pe 5 file;
- Copia hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 06 iunie 2017, pe 3 file;
- Copia recursului declarat de șeful adjunct Direcție, Bozianu Sergiu, Centru Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova a supra hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 06 iunie 2017, pe 5 file;
- Copia încheierii Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2017 privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe 5 file;

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURILE

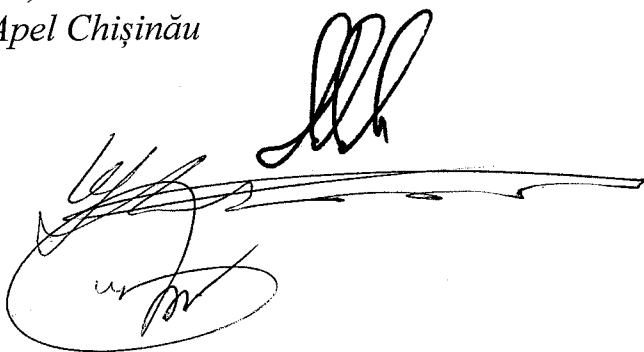
Declarăm pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

*Cu înalte considerațiuni,
Judecătorii Curții de Apel Chișinău*

Iovu Gheorghe

Morozan Ghenadie

Gafton Alexandru

**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA**

Direcția evidență și control

MD-2004, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 48, tel: (+373-22) 820801, 811801, fax: 820807, www.datepersonale.md

Nr. 02-06/ 1173

25° iulie 2017

**CURȚII CONSTITUȚIONALE
prin intermediul Curții de Apel Chișinău**

SESIZARE

În conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, formulez prezenta sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional, în partea ce vizează sintagma „*dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător*”

AUTORUL SESIZĂRII

Sergiu BOZIANU, șef adjunct Direcție evidență și control a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (tel: 022 811 821, 069242266 sergiu.bozianu@datepersonale.md)

OBIECTUL SESIZĂRII

Prezentul demers are ca obiect de examinare și verificarea constituționalității prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6) în sensul corespunderii prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional, în partea ce vizează sintagma „*dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător*” cu prevederile art. 20 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La 09 martie 2017, agentul constator – Sergiu BOZIANU a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința administratorului CCL-149 – Liubomir

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000001-011, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

PÎRȚAC pe motivul că nu marchează documentele (avizele nr.: 161/12, 140/12, 146 CO/11 și 146 CO/12 ce vizează corespunzător locatarii Natalia Vasilieva, Larisa Ceban, Catrinescu și Oleg Cojocari) ce consemnează date cu caracter personal contrar prevederilor art. 23 alin. (8) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal și pct. 54 din Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.1123 din 14 decembrie 2010.

În rezultat, în conformitate cu prevederile art. 423⁴ alin. (3) Cod contravențional, cauza contravențională a fost expediată conform competenței spre examinare și soluționare Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În rezultatul examinării superficiale a cauzei contravenționale, la 06 iunie 2017, instanța de judecată a dispus încetarea procesului contravențional din motivul lipsei faptei și nulității procesului verbal cu privire la contravenție.

La 16 iunie 2017, agentul constator a declarat recurs împotriva „hotărîrii” instanței de judecată. De menționat că în ordine de recurs, au fost reclamate instanței ierarhice circa 34 de erori admise la examinarea cauzei contravenționale, fapt care îndubitabil creionează caracterul nefondat și nemotivat din punct de vedere al veridicității faptelor întâmplate precum și al normelor de drept care reglementează/contracarează aceste fapte.

Mai mult, principalele obiecții invocate de către agentul constator s-au referit în special la aprecierea denaturată a probelor de către instanța de judecată.

De remarcat că Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani în toate cauzele contravenționale pornite de CNPDCP are rolul de autoritate competentă de examinare și soluționare a cauzei contravenționale, prima avînd competența doar de constatare a faptei contravenționale efectuate prin întocmirea procesului-contravențional și expedierea acestuia de comun cu materialele acumulate către instanța de judecată.

Astfel, avînd în vedere raționamentele crase consemnate de către instanța de judecată în „hotărîre”, CNPDCP mizînd pe dreptul la un proces echitabil în calitate de reprezentant al statului, a înaintat cererea de recurs instanței ierarhice fiind consemnate toate neconformitățile de rigoare, pentru a fi ajustate erorile admise de către prima instanță.

Mai mult ca atît, argumentele consemnate fără echivoc întrunesc temeiul pentru declararea cererii de recurs prevăzut la art. 466 lit. i) din Codul contravențional, potrivit căruia, hotărîrile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în cazul în care faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

De remarcat că anterior, în situația în care instanța ierarhică în ordine de recurs constata că faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, în corespundere cu art. 473 alin. (2) Cod contravențional (normă care a fost în vigoare pînă la 16 martie 2017), admitea recursul, casînd hotărîrea atacată, și dispunea rejudecarea cauzei în primă

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000001-011, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

instanță. Însă, la moment, odată cu intrarea în vigoare a mai multor modificări aduse prin Legea nr. 208 din 17 noiembrie 2017, alin. (1) pct. 2) al art. 473 a fost expus într-o nouă redacție, după cum urmează:

2) admite recursul, casînd hotărîrea atacată, parțial sau integral, și adoptă una dintre următoarele soluții:

a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art. 441;

b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului;

c) dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

Astfel, constatăm următoarele:

1. În situația în care instanța de fond a aplicat sancțiunea contravențională sau a menținut decizia agentului constatator de aplicare a sancțiunii contravenționale, contravenientul poate înainta recurs, iar Curtea de Apel poate:

a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art. 441;

b) să rejudece cauza cu adoptarea unei noi hotărîri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului;

c) să dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă

- este necesară administrarea de probe suplimentare,

- dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată,

- privind citarea obligatorie a părților,

- privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret,

- a constatat încălcări ale prevederilor art. 33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

Respectiv, în toate cazurile enunțate, contravenientul poate scăpa definitiv de sancțiune (prin achitarea acestuia sau încetarea pe temeiurile statuate la art. 441 din Codul contravențional) sau parțial prin emiterea unei decizii mai favorabile acestuia.

2. În cazul în care prima instanță a încetat procesul contravențional sau a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator poate înainta recurs, iar Curtea de Apel:

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000001-011, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

c) dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

După cum observăm, **unicul temei pentru remiterea la rejudecare a dosarului ar fi identificarea de noi probe care urmează a fi examinate de către instanța de fond –circumstanțe ce nu pot fi realizate de către agentul constatator, or, acțiunile procesuale de care dispune agentul constatator și care sînt prevăzute la art. 440 din Codul contravențional, pot fi realizate doar pînă la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție.** Mai mult, colectarea de noi probe în situația în care cauza contravențională este pusă pe rolul instanței de judecată, este inadmisibilă atît din punct de vedere a prevederilor Codului contravențional cît și practicii CtEDO care interzice efectuarea controlului/investigării continue a faptelor culpabile în afara unei proceduri legitime.

Astfel, constatăm că prevederile legale care au fost reclamate Curții ca fiind neconstituționale, creează un precedent periculos în care, în anumite situații, **indiferent de volumul, pertinenta și obiectivitatea probelor prezentate în formarea învinuirii, instanța poate să dea o apreciere greșită atît faptei culpabile cît și totalității probelor administrate, încetînd cauza contravențională pe motivul lipsei faptei sau nulității procesului contravențional – act care ar fi practic definitiv și irevocabil, or condițiile de anulare a acestuia sînt de nerealizat fiind disproporționate principiului contradictorialității și al egalității armelor.** În context, situația reclamată denotă că în cazul agenților constatare cu competențe incomplete în partea ce vizează examinarea și soluționarea (aplicarea sancțiunii contravenționale) cauzei contravenționale, hotărîrea instanței privind încetarea procesului contravențional nu este aparent susceptibilă de atac.

Remarcăm că modificările operate la norma sesizată, favorizează direct contravenientul și defavorizează orice acțiune ce ar putea fi întreprinsă de către agentul constatator în vederea tragerii la răspundere contravențională a persoanelor ce se fac vinovate de comiterea unor fapte culpabile.

Mai mult ca atît, temeiurile de declarare a recursului care sînt statuate la art. 466 Cod contravențional, în special: nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei, ședința de judecată nu a fost publică sau **faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită nu se regăsesc în clauzele legale statuate la art. 473 din Codul contravențional, care ar permite instanței ierarhice să examineze cauza și să pronunțe o altă decizie sau să remită dosarul contravențional la rejudecare.** În acest context, remarcăm că norma legală în varianta actuală intră în colizie directă cu prevederile Constituției Republicii Moldova, potrivit căroră:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000001-011, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

alin. (1), în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau **ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.**

alin. (2), exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, **care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare** în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, **protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane,** împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

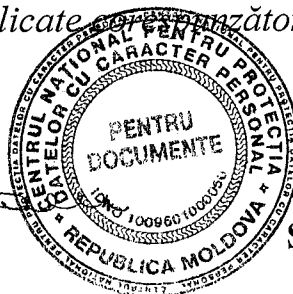
(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Menționăm că prezenta cerere este înaintată în ordine de recurs deoarece prevederile legale în privința cărora se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate sînt pertinente și aplicabile doare instanței de apel, astfel, potrivit raționamentelor expuse de către Curtea Constituțională în Hotărîrea nr. 2 din 09.02.2016, excepția poate fi ridicată doar în privința prevederilor care urmează a fi aplicate de către instanța care judecă cauza, în acest sens, prevederile art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional sînt relevante doar situației reclamate nu și în cazul examinării de către instanța de fond.

Avînd în vedere cele menționate supra, solicit respectuos declararea neconstituționalității prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional, în partea ce vizează sintagma „*dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33–35 din Codul de procedură penală aplicate*”.

Cu respect,

S. Bozianu

Sergiu BOZIANU
Șef adjunct Direcție

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000001-011, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.